

33.0901 "טקסי הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות למדינת ישראל"

כללי

1. יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל (להלן: "יום הזיכרון") יחול בהתאם לחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.

מטרה

2. קביעת הכללים המנחים לעריכת טקסי הזיכרון לחללי מערכות ישראל במחנות צה"ל, ביחידותיו ובבתי הקברות הצבאיים, טקסי ההתייחדות וטקסי יום העצמאות למדינת ישראל.

פקודת יום

3. את פקודת היום ליום הזיכרון יפרסם הרמטכ"ל, והיא תיקרא במהלך טקס יום הזיכרון הנערך ביחידות הצבא בהתאם לנוהל הקראת פקודת היום, כמפורט בהק"א 33-13-01 "פקודות יום", ולכללים הקבועים בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

ערב יום הזיכרון ויום הזיכרון במחנות צה"ל וביחידותיו

4. יום הזיכרון ייפתח בצפירה של דקה אחת בשעה 20:00. לאחר הישמע הצפירה יודלק נר הזיכרון, ודגל הלאום יורד לחצי התורן.

5. בערב יום הזיכרון יתקיים ביחידות צה"ל ערב יחידה לציון יום הזיכרון כהשלמה, נוסף על מסדר יום הזיכרון שייערך למחרת, כמפורט בסעיף 10 להלן.

6. במחנה רב-יחידתי, ניתן לקיים ערב מרכזי על ידי מפקד המחנה הרב-יחידתי עבור כל חיילי המחנה.

7. ביחידות הנוטלות חלק בפעילות מבצעית, יקבע מפקד היחידה את מועד ערב היחידה בהתאם לפעילות היחידה.

8. מפקדת הקו"ר (קציין החינוך והנוער הראשי) תפיץ בסמוך לערב יום הזיכרון דף הסברה לכל יחידות צה"ל, ובו יינתנו ההנחיות לארגון ערב היחידה ויפורטו תכנים חינוכיים מומלצים למפקדי היחידות.

9. בערב יום הזיכרון, יודלק על מגרש המסדרים במחנה נר זיכרון, והנר לא יכובה ולא יוסר עד צאת יום הזיכרון בערב שלמחרת בשעה 20:00. משני צדי הנר יוצבו זקיפים. בכל מחנה צבאי שנמצא בו בית כנסת, תיוחד בבית הכנסת פינה שבה יועמד נר זיכרון נוסף.

10. כללי הנפת דגל הלאום והורדתו לחצי התורן מפורטים בפ"מ 33.0401 "דגל המדינה, דגל צה"ל ותמונות אישים"

11. ביום הזיכרון, יתקיים מסדר בהשתתפות כל חיילי היחידה. על אף האמור לעיל, רשאי מפקד היחידה להתיר לחייל המבקש להשתתף בטקס הנערך מחוץ למסגרת הצבא, להיעדר ממסדר היחידה.

מוגבל

9.0107

פקודות מסכ"ל, 31 באוקטובר 2013

12. במחנה רב-יחידתי, ניתן לקיים מסדר מרכזי, כאמור בסעיף 10 לעיל, על ידי מפקד המחנה הרב-יחידתי עבור כל חיילי המחנה. על אף האמור לעיל, רשאי מפקד יחידה במחנה רב-יחידתי להתיר לחייל ביחידתו המבקש להשתתף בטקס הנערך מחוץ לצה"ל להיעדר מהמסדר הנערך במחנה הרב-יחידתי.

13. ביחידות הנוטלות חלק בפעילות מבצעית, יקבע מפקד היחידה את מועד המסדר בהתאם לפעילות היחידה – הכולל לפי לוח הזמנים לקיום מסדרי יום הזיכרון, כפי שתקבע אכ"א-מחלקת הפרט.

14. עריכת טקסי יום הזיכרון במחנות צה"ל וביחידותיו מפורטת בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

15. מסדר יום הזיכרון יכלול, בין היתר, את המרכיבים האלה:

א. קריאת "יזכור";

ב. קריאת פרק מספר תהילים;

ג. אמירת "קדיש";

ד. השמעת "אל מלא רחמים";

ה. הקראת פקודת יום מטעם הרמטכ"ל.

צפירת דומייה

16. השמעת צפירת דומייה ופעילות החיילים בעת הצפירה יהיו כלהלן:

ביום הזיכרון בשעה 11:00 תושמע בכל רחבי המדינה (ובכלל זה, בבסיסי ובמחנות צה"ל) צפירה בת שתי דקות.

בהישמע הצפירה, תושבת כל פעילות שאינה מבצעית, והחיילים יעברו לעמידת דום. חיילים הנמצאים בתוך כלי רכב, יעצרו את הרכב, ירדו ויעברו לעמידת דום. קצינים ונגדים מדרגת רס"ל יצדיעו.

בסיום הצפירה תימשך הפעילות כסדרה.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל בבתי הקברות הצבאיים

17. מועד עריכת טקס יום הזיכרון בבתי קברות צבאיים ייקבע בהתאם לחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.

18. האחריות לעריכת הטקסים בבתי הקברות הצבאיים תחול על משהב"ט-אגף המשפחות וההנצחה-יחידה להנצחת החייל, בסיוע צה"ל, בהתאם לחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963. בגלעד ובאתרי ההנצחה תחול האחריות על מפקדי הפיקודים או הזרועות, בהתאם להנחיות אכ"א-מחלקת הפרט ואמ"ק-חטיבת המבצעים המופצות בסמוך לאירועי יום הזיכרון ויום העצמאות.

מוגבל

9.0107
פקודות מטכ"ל, 31 באוקטובר 2013

19. טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל בבתי הקברות הצבאיים יכלול, בין היתר, את המרכיבים האלה:

א. "יזכור";

ב. תפילה לנשמות הקדושים;

ג. אמירת "קדיש";

ד. השמעת "אל מלא רחמים";

ה. נשיאת דבר נציג הממשלה או הכנסת.

20. אופן עריכת הטקסים בבתי הקברות הצבאיים מפורט בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

טקס אזכרה לחללים שמקום קבורתם לא נודע

21. מדי שנה, ביום ז' באדר (יום פטירתו של משה רבנו), יתקיים טקס אזכרה לחללים שמקום קבורתם לא נודע בחלקת "גן הנעדרים" שבבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים. הטקס נקבע על פי חוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.

22. טקס האזכרה ייערך באחריות משהב"ט-אגף המשפחות וההנצחה-היחידה להנצחת החייל ובתאום עם מפקדת פיקוד העורף והרבנות הצבאית הראשית, בהתאם לחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.

23. מהלך טקס האזכרה מפורט בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

טקסי התייחדות

24. בעת עריכת כנס, עצרת או מסדר ניתן לקיים טקס התייחדות עם זכר החללים. טקס התייחדות יהיה חלק מן הכינוס, העצרת או המסדר ויתקיים בתחילתם.

חילות צה"ל וחטיבותיו הסדירות יקיימו מדי שנה טקסי התייחדות עם זכר הנופלים (להלן: טקס התייחדות חילי).

25. טקס התייחדות החילי יכלול, בין היתר, את המרכיבים האלה:

א. קריאת "יזכור";

ב. קריאת פרק מספר תהילים;

ג. אמירת "קדיש";

ד. השמעת "אל מלא רחמים";

ה. נשיאת דברים של מפקד החיל או מפקד היחידה.

ו. נשיאת דבר המשפחות השכולות.

מוגבל

מוגבל

9.0107
פקודות מטכ"ל, 31 באוקטובר 2013

26. אופן עריכת טקסי התייחדות חיליים מפורט בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

תפילות

27. נוסחיהם של "יזכור", "אל מלא רחמים" ו"תפילה לנשמות הקדושים" מופיעים כנספחים א-ג לפקודה זו, וייקראו בהתאם לסדרי הטקס בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

יום העצמאות

28. מתכונת אירועי יום העצמאות ואופן עריכתם קבועים בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל". נוסף על כך, תפרסם אכ"א-מחלקת הפרט הנחיות משלימות בסמוך ליום העצמאות.

פקודת יום

29. פקודת יום תפורסם מטעם מפקדים בדרגת אלוף. הפקודה תוקרא לכל החיילים הכפופים אליהם פיקודית בטקס יום העצמאות. הטקס ייערך ביחידות הצבא בהתאם לנוהל הקראת פקודת היום, כמפורט בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל" ובהק"א 33-13-01 "פקודות יום". את לוחות הזמנים לקיום מסדרי יום העצמאות ביחידות צה"ל, תקבע אכ"א-מחלקת הפרט ותפיץ לזרועות ולפיקודים בפקודת אירועי יום העצמאות. יחידות שאינן כפופות למפקד בדרגת אלוף, תוקרא בהן פקודת היום שפרסם ראש אכ"א.

נספח א

יזכור

"יזכור עם ישראל את בניו ובנותיו, הנאמנים והאמיצים, חיילי צבא ההגנה לישראל, וכל לוחמי המחתרות וחטיבות הלוחמים במערכות העם, ואנשי קהילות המודיעין, הביטחון, המשטרה ושירות בתי הסוהר, אשר חירפו נפשם במלחמה על תקומת ישראל, וכל מי שנגרחו בארץ ומחוצה לה, בידי מרצחים מארגוני הטרור.

יזכור ישראל ויתברך בזרעו ויגביל על זיו העלומים וחמדת הגבורה וקדושת הרצון ומסירות הנפש של הנספים במערכה הכבדה.

יהיו חללי מערכות ישראל, עטורי הניצחון, חתומים בלב ישראל לדור דור."

מוגבל

9.0107
פקודות מסכ"ל, 31 באוקטובר 2013

נספח ב

אל מלא רחמים

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה על פני השכינה, במעלות קדושים, טהורים וגיבורים כזוהר הרקיע מאירים ומזהירים לנשמות חללי מערכות ישראל שנפלו במלחמות ישראל, בפעולות הגנה, תגמול וביטחון, בעת מילוי תפקידם ובעת שירותם, ושחירפו נפשם למות על קדושת השם, ובעזרת אלוהי מערכות ישראל הביאו לתקומת האומה והמדינה ולגאולת הארץ ועיר האלוהים.

(לאמירה בטקס המרכזי בערב יום הזכרון: ולכל מי שגרָצחו בארץ ומחוצה לה, בידי המרצחים מארגוני הטרור.)

בעבור שאנו מתפללים לעילוי נשמותיהם, בגן עדן תהא מנוחתם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את נשמותיהם: יי הוא נחלתם, וניוחו בשלום על משפבותם ויעמדו לגורלם לקץ הימין, ונאמר אמן.

נספח ג

תפילה לנשמות הקדושים

אחינו ואחיותינו הקדושים גיבורי ישראל, אדירי הרוח והמעש, שמסרתם נפשכם על קדושת השם, העם והארץ, במלחמות ישראל, בפעולות הגנה תגמול וביטחון, בעת מילוי תפקידכם ובעת שירותכם, וכל לוחמי המחנות והטיבות הלוחמים וכל הנופלים במערכות העם, וכל אנשי קהילות המודיעין, הביטחון והמשטרה ושירות בתי הסוהר שחירפו נפשם למען תקומת ישראל וכינון המדינה. (לאמירה בטקס המרכזי בערב יום הזכרון: וכל מי שנגרחו בארץ ומחוצה לה בידי המרצחים מארגוני הטרור).

זכור יזפור אתכם אלוהים חיים, בטוב וברחמים, יקום נקמת דמכם הטהור. ככתוב: "הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו". השם צבאות וגיה אורכם ויחיש קץ עמידתכם, שערי השמים יהיו תמיד פתוחים לפניכם בנתיבות ובמשפנות מבטחים. תזפו לישב עם מלאכי מרום. תהיינה נפשותיכם צרורות בצרור החיים את יי אלוהיכם, כי מלחמת יי נלחמתם.

נזפה לראות עין בעין בנחמת ציון ובקיום חזון תחיית המתים שתזה לנו רועה ישראל הנביא יחזקאל בן בוזי הכוהן לאחרית הימים ככתוב: "כה-אמר יי אלוהים הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל, וידעתם כי אני יי בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי. ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יי דברתי ועשיתי נאם יי".